

เทศน์เช้า วันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๕๔

พระอาจารย์สงบ มนฺตสนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองแกว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

วันนี้วันพระ วันโกนวันพระเป็นวันทำบุญนะ วันโกนเห็นไหมวันเตรียมตัว วันพระ พระผู้ประเสริฐ เราจะเป็นผู้ประเสริฐ ถ้าเราจะเป็นผู้ประเสริฐเราจะประเสริฐที่ไหน คนเราเกิดมามีค่าเท่ากัน มีชีวิตจิตใจเหมือนกัน มีร่างกายเหมือนกัน คนจะวัดคุณงามความดีกันที่ไหน

คนจะวัดคุณงามความดีกัน เห็นไหม วัดความดีกันด้วยค่าของน้ำใจ ถ้าค่าของน้ำใจแสดงออกเวลาเกิดวิกฤติขึ้นมา เวลาเกิดวิกฤติขึ้นมาเขาแสดงค่าน้ำใจของกัน เวลาช่วยเหลือเจือจานกัน เขาช่วยเหลือเจือจานกันนั้นเป็นเพราะมันเกิดวิกฤติ คนเราจะมีเพื่อนที่ดีต่อเมื่อเวลาเราตกทุกข์ได้ยาก เพื่อนที่ดีจะช่วยเหลือเจือจานเรา เวลาเราสุขสบายนี้เพื่อนเยอะแยะไปหมดเลย เวลาเราทุกข์เรายากเพื่อนเราจะเหลือกี่คนละ

เพื่อนของเรา เห็นไหม นี่ค่าน้ำใจ เพราะ ! เพราะว่าเราทุกข์ยากเข้ามานี่เขาต้องเสียสละ เขาไม่ได้ประโยชน์ไปจากเราหรอก เขาจะมีแต่ความเสียสละ มีแต่จุนเจือเรา นี่คือน้ำใจ นี่คือน้ำใจ นี่คือน้ำใจ.. ว่าบุญคืออะไร บุญคืออะไร ถ้าเรามีค่าน้ำใจนะ ในครอบครัวของเรามีความร่มเย็นเป็นสุข ในครอบครัวของเรามีความร่มเย็นเป็นสุข ในบุญขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ในครอบครัวยิ้มแย้มแจ่มใส มีความร่มเย็นเป็นสุข พุดจากกันรู้เรื่อง

แต่ครอบครัวไหนข้าวของเงินทองเขมหาศาล แต่ในครอบครัวเขามีแต่ความร่ำร้อน เห็นไหม ไร้ใจกันก็ไม่ได้ สิ่งใดก็ไม่ได้นี่มันน่าคิดนะ เราเป็นครอบครัวเดียวกัน ทำไมเราไร้ใจกันไม่ได้ แล้วคนอื่นเราจะไร้ใจเขาได้อย่างไร ถ้าเขาไร้ใจได้หรือไม่ได้นี้มันอยู่ที่ศีลธรรม

ศีลธรรม เห็นไหม นี่ศีล ๕ ! ปาณาติปาตา เราจะไม่ล่วงเกิน เราจะไม่ล่วงเกินเขา เวลาปาณาติปาตาคือฆ่าสัตว์ให้ตกห่วง นั้นมันศีลขาดนะ ศีลต่าง ศีลพร้อม การเบียดเบียนกัน นี่สิ่งต่างๆ มันก็เป็นปาณาฯ เหมือนกัน

เวลาเราเปรียบเทียบ อทินนาทานา.. กามสุมิจฺจานารา.. มุสา.. สุรา.. นั้นศีลธรรมเห็นไหม ถ้ามีศีล ศีลเป็นเครื่องวัดว่าการกระทำอย่างไรมันถูกต้องถึงขนาดไหน ถ้าการกระทำของเรามันดีงามหมด มันดีงามของเรา ถ้าเราทำมีความสุข คุณิ คุณัตถ์วันะ สัตว์ที่ตัวมันแข็งแรงกว่า มันได้อาหารมามันต้องกินก่อน นี่ตัวเล็กตัวน้อยมันต้องรอคิวมัน

นี่ก็เหมือนกัน ถ้าเรามีความแข็งแรง เรามีอำนาจวาสนา.. เรามีอำนาจเห็นไหม เวลาเรามีอำนาจเรลื้มตัวเรา เราทำอะไรด้วยความพอใจมันก็เป็นสุขของเรา นี่เวลาคนลื้มตัวนะ มีอำนาจขึ้นมาเนี่ยมันเหยียบนะ นี่เวลาช่างสารต่อสู้กันหญ้าแพรกແหลกกลาญหมดเลย

นี่ก็เหมือนกัน ถ้าคนเขามีอำนาจ เขาทำอะไรโดยที่เขาไม่มีศีลธรรมของเขา เขาทำความพอใจของเขา เขาก็มีความสุขของเขา

แต่ถ้าความสุขของเราละ ความสุขของเรา เห็นไหม เราต้องมีศีล มีศีลคือความปกติของใจ ศีลนี้เราควรไหม เรามีความเมตตาขนาดไหน คุณิ เวลาคนเราคิดพลาดขึ้นมาเห็นไหม องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ารอนะ รอว่าเขาจะมีความเข้าใจไหม เขาจะมีโอกาสใหม่ถึงได้แสดงธรรมนะ

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นี้เราก็ออยากจะฟังธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า อยากให้องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าคอยแนะนำ ชี้นำเรา ว่าเราควรทำสิ่งใด แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านก็เล็งญาณของท่าน นี่พูดไปเขาเข้าใจไหม เขาพอใจไหม

นี่ก็เหมือนกัน สิ่งที่ว่าถ้าเราเห็นเขาทำผิด เขาทำรุนแรงจนเกินกว่าเหตุ คนๆ นั้นเวลาเขามีตบอดของเขาเราพูดไปเขาก็ไม่รู้เรื่องนะ เราพูดไปเขาไม่รู้เรื่อง แล้วไปบอกเขาให้เขาเสียสละ บอกให้เขารู้จักการให้อภัย นี่เขาหัวเราะเยาะนะ เขาหัวเราะเยาะว่าคนนี่คนบ้าหรือเปล่าเนี่ย เขาเองมีศักยภาพ มีศักดิ์ศรี เห็นไหม

เหมือนวัยรุ่น วัยรุ่นมองหน้ากันก็ไม่ได้ เหยียบเงาหันก็ไม่ได้นะ นี่ถ้าไม่มองหน้ากันแล้วมันจะรู้ได้อย่างไรว่าคนนี้จะถูกต้องถึงขนาดอย่างไร แต่เขาก็ถือ นี่ด้วยความศักดิ์ศรี

ด้วยความคิดของเขา แต่ถ้าเราเป็นผู้ใหญ่ขึ้นมา นี่เป็นผู้ใหญ่ขึ้นมา ผู้ใหญ่โดยร่างกาย ผู้ใหญ่โดยหัวใจ

ถ้าหัวใจมันเติบโตขึ้นมาละ หัวใจมันเติบโตขึ้นมาที่เราจะมีประสบการณ์ของจิต มันจะเห็นหมดละ เวลาคนนะ เวลาหน้ามืดตามัวมีความรู้สึกอย่างไร เวลาหูตาสว่าง ขึ้นมานี้รู้สึกอย่างไร ถ้าเวลาหัวใจเป็นธรรมขึ้นมาี้รู้สึกอย่างไร

ดูลูกชายของอนาถบิณฑิกเศรษฐี พ่อแม่เลี้ยงมา นี่พ่อเป็นพระโสดาบันสร้าง พระเชตะวัน เห็นไหม เสร็จแล้วนี่ลูกชายไม่เอาไหนเลย ลูกชายไม่ยอมรับสิ่งใดเลย ลูกชายไม่ยอมรับแล้วยังคัดค้านด้วยนะ คูสิ ถ้าพ่อแม่เราทำสิ่งใดเราจะคัดค้านว่าสิ่งนั้นไม่สมควร สิ่งนั้นไม่สมควร.. ไม่สมควรเพราะอะไร.. เพราะวัย วัยเรายังไม่ถึงสิ่งนั้น

นี่อนาถบิณฑิกเศรษฐี ลูกชายก็คัดค้านมาตลอดแหละ สุดท้ายแล้วจ้างให้ไปวัด จ้างให้ไปวัดนี้ไปก็ไปนอน นอนแล้วก็กลับมาเอาตั้งค์ เห็นไหม สุดท้ายแล้วเพิ่ม นี่ให้ฟัง นะ.. ให้ฟังว่าพระพุทธเจ้าพูดว่าอะไร พอให้ฟังว่าพระพุทธเจ้าพูดว่าอะไรนะ พอฟังนี้ฟัง แล้วมันมีเหตุมีผล เพราะคนเรานั้นมีเขาวัวปัญญาทั้งนั้นแหละ พอฟังขึ้นมาี้มันเอา

นี่กาลเทศะ ! สิ่งนี้ควรหรือไม่ควรเวลาทางโลกเขามีของเขา ทางโลกเห็นไหม กาลเทศะ ผู้ที่มีอำนาจบาตรใหญ่เขาหน้ามืดตามัว เราไปพูดความจริงกับเขานะเราต้องมี อุบายบอกนะ ถ้าบอกนะ ถ้าผู้ที่มีอำนาจบาตรใหญ่เขาเห็น เขาเชื่อฟังเรา หรือเขาเห็น ผลประโยชน์นะ เขาจะซาบซึ่งบุญคุณของเรา แต่ผู้ที่มีอำนาจบาตรใหญ่เขากำลังหน้า มืดตามัว เราไปพูดนะหัวขาด ! หัวขาดเลยละ ! ตัดสินหัวขาด

นี่ก็เหมือนกันนะ เวลาลูกชายอนาถบิณฑิกเศรษฐี เห็นไหม ไปวัดก็ไปนอนแล้ว กลับมาเอาตั้งค์ ไปแล้วมาแล้วเอาตั้งค์ เสร็จแล้วพอนั้นบอกเพิ่มอีก ให้ฟังว่า พระพุทธเจ้าพูดว่าอย่างไร นี่เวลาคำพูดขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามันแทง หัวใจนะ มันแทงหัวใจเรา ถ้าคนมันฟัง เห็นไหม

ผู้ที่มีอำนาจบาตรใหญ่ ถ้ามีดีบอกคนะ จิตใจมันมีดีบอก เขาฟังแล้วเข้าหูซ้ายทะลุหู ขวา มันไม่มีน้ำหนักไม่มีสิ่งใดหรอก แต่ถ้าผู้ที่มีอำนาจบาตรใหญ่หูตาสว่างขึ้น สิ่งนั้นถูก หรือไม่ถูก ควรหรือไม่ควร เขาทุกข์เขายากไหม เขามีความสุขจากเราไหม เขาโดน

เบียดเบียนจากเราไหม มันสะเทือนใจนะ เพราะทุกคนต้องการความสุขใจใหม่ แต่พวกเราหน้ามืดตามัวใจใหม่ เขาคิดอย่างนี้จะเป็นความสุข นี่ขัดเขียดให้เขา เขาทุกข์เกือบตาย เขาไม่รู้เรื่องอะ

นี่ก็เหมือนกัน ไปวัดไปวาขึ้นมา นี่ไปวัดไปวาก็ไปเอาตังค์ๆ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพูด ท่านพูดว่าอย่างไร นี่ธรรมมันคืออะไร ความเข้าใจเข้าใจอย่างไร ถ้าเข้าใจแล้วนี่ เราเข้าใจแล้วก็ขัดเขียดให้เขาเลย

มันขัดเขียดไม่ได้ ! ขัดเขียดไม่ได้เพราะอะไร ขัดเขียดไม่ได้เพราะคนเราวิชาชีพของคนมันแตกต่างกันไป ชาววานี่เอาเครื่องทำสวนไปให้เขา เขาก็ใช้ไม่ได้ ชาวสวนนี่จะให้เขาไปไถไปหว่านเขาก็ทำไม่ได้ แม้แต่เครื่องมือการเกษตรกรรมเขายังใช้แตกต่างกันเลย

นี่ก็เหมือนกัน จริตนิสัยของคนก็แตกต่างกัน สถานะความรู้สึกรับรู้ก็แตกต่างกัน ไอคิวก็แตกต่างกัน แล้วความเป็นอยู่วิชาชีพก็แตกต่างกัน มันถึงต้องมีอุปบายเห็นใหม่ พอองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเทศน์ว่าการไป พอลูกชายอนาถบิณฑิกเศรษฐีฟังนี้ บรรลุธรรมนะ เป็นพระโสดาบันเหมือนกันนะ

ความสุขที่ไหน ความสุขที่ไหน.. นี่ไม่กล้าไปเอาตังค์นะ เพราะตังค์ เห็นใหม่ ตังค์คือว่าทรัพย์ากรอย่างนี้มันใช้ประโยชน์ได้ มันแลกปัจจัยเครื่องอาศัยได้ มันใช้เพื่อโลกได้ แต่หัวใจที่มีคุณค่ากว่านั้นไม่เอา นี่เพราะว่าเหตุนี้ เหตุที่ว่าอยากได้ตังค์ แต่เพราะว่าอยากได้ตังค์ก็ไปศึกษาไปแสวงหา

พอการศึกษาแสวงหา มันสะเทือนใจนะ ไม่กล้าเอาตังค์.. อายมาก.. อายพ่อกมาก พ่อเลี้ยงมาตั้งแต่ตีนเท่าฝ่าหอย นี่ไม่รู้สิ่งใดเลยนะ เวลาจ้างให้ไปวัดก็ไป จ้างให้ไปฟังก็ไป แล้วก็มาเอาตังค์ๆ นี่จ้างไปเอาตังค์ใจ จ้างให้ทำดี แต่พอมันมีความดีขึ้นมาแล้ว ไม่ต้องจ้าง ไม่ต้องจ้าง ! มันละอายใจ เห็นใหม่

นี่บุญกุศลเป็นแบบนี้ บุญกุศลมันเกิดจากความรู้จัก ความรับรู้ในหัวใจของเรา ถ้าเราพัฒนาขึ้นมาเราจะเข้าใจของเรา.. เราเข้าใจเห็นใหม่ แล้วเรามองคนที่ยังไม่เข้าใจนี้เราจะทำอย่างไรให้เขาเข้าใจ

ความเข้าใจ ! ความเข้าใจของเขานี้มันต้องมีอุปาย มีวิธีการบอกเขา ถ้าเขาเข้าใจได้ เขาเข้าใจนี้กาลเทศะนะ เข้าใจแล้วยังมีกาลเทศะ

ในธรรมนะ เวลาพระโมคคัลลานะนี้ไปต่อว่าพระพุทธเจ้า “พระพุทธเจ้าสอนคนทั่วไปหมดเลย คนหน้าวัดไม่สอน” พระพุทธเจ้าบอกว่า “มันไม่เอา มันไม่เอาละ”

พระโมคคัลลานะบอกว่า “ไม่เชื่อ ไม่เชื่อ” พระพุทธเจ้าบอกว่า “ไปลองดูสิ”

เวลาไปเทศน์เขาจะเขาหันหลังหนีเลย หันหลังหนีนะ พอเขาหงนหน้า.. เพราะพระโมคคัลลานะมีฤทธิ์นะ เขาหงนหน้าขึ้นไปก็เหาะขึ้นไปแสดงธรรมบนอากาศ เขาก็มหน้าลงดินเลย เขาไม่ฟังเลย เขาไม่สน คนหน้าวัดนะ อยู่ในพระไตรปิฎก !

นี่ไง เวลาถ้าเขามีคบคนนะ เขาไม่รับรู้อะไรกับเราหรอก แล้วเขาจะเห็นว่าเราทำนาคูสิ คนนี้แปลกนะ อยู่ดีๆ ก็หาเงินหาทองมาแล้วก็ไปเสียสละๆ เออ.. พวกนี้ไม่รู้จักเก็บรักษาเนาะ นี่เขาก็คิดของเขาไปอีกอย่าง เพราะเขาไม่คิดไง

แต่เขาคิดว่าถ้าเรามีบุญล่ะ.. คูสิ ตอนนี้โลกเจริญมากนะ ดูจากทางยุโรปนะ เมื่อก่อนเขาเจริญมาก เดียวนี้เอเชียเจริญขึ้นมาแล้ว พอเจริญขึ้นมาเนี่ย เมื่อก่อนเราก็อู่กัน ในป่าในเขา เราอยู่กันด้วยศีลธรรมจริยธรรม ตอนนี้เราจะมีความสะดวกสบายขึ้นมาแล้ว

แล้วมีความสะดวกสบายขึ้นมาแล้วนะ สะดวกสบายหมายความว่าโลกเจริญ วัตถุเจริญ ความเป็นอยู่เจริญ แต่หัวใจคนถ้ามันเร่าร้อนนะ ถ้าเจริญอยู่กับกองไฟนี่นะมันมีความทุกข์มาก ถ้าโลกมันเจริญนะ แล้วหัวใจมันเจริญขึ้นมาด้วยนะ นี่เราจะดูนะว่าเวลาทางยุโรป ทางตะวันตก เขาเจริญขึ้นมาเนี่ยเขาเจริญขึ้นมาด้วยวัตถุ แล้วเขาหาอะไรเป็นที่พึ่งพิง

ในปัจจุบันนี้ของเรากำลังจะเจริญ แล้วถ้าหัวใจของเราจะเจริญแล้วด้วย หัวใจเจริญด้วยนะ คูสิว่าความยั่งยืนของสังคมมันจะแตกต่างกันอย่างไร ความกตัญญูกตเวที ความรับรู้ถึงคุณนี่นะ ทางตะวันออกมีคุณค่ามาก แล้ววัตถุเจริญขึ้นมาด้วย แล้ววัตถุก็เจริญ เห็นไหม เมื่อก่อนวัตถุเราไม่เจริญ เรามีแต่ความกตัญญูกตเวที ลูกต้องเลี้ยงพ่อแม่ แม่ ต้องอุปฐาย ฆ่า ตา ยาย เรื่องรัฐสวัสดิการของเราเนาะ รัฐบาลก็ไม่มีทุนรอนมารักษา

ทางยุโรปของเขา ตะวันตกของเขานี้เขามีรัฐสวัสดิการ เขามีทุกอย่างพร้อมเลย แต่หัวใจเขาว่าเหว่ ลูกของเขานี้ถึงเวลารัฐบาลเขาดูแล สวัสดิการเขาดูแล แต่เขาเหงาของเขา เขาทุกข์ยากของเขา

แต่ของเรา เห็นไหม คว้าความเจริญขึ้นมา ถ้าวัตถุเจริญด้วย จิตใจเจริญด้วย จิตใจมีคุณค่า ของเราจิตใจมันมีคุณค่าอยู่แล้ว เพราะว่าทางตะวันออกนี้มันเจริญกว่าเพียงแต่วัตถุเราด้อยกว่า

แต่ตอนนี้วัตถุมันจะมาแล้วเพราะอะไร เพราะโลกมันศึกษาทันกันได้ วิทยาศาสตร์ทางโลกมันศึกษาทันกันได้ วิชาชีพศึกษาทันกันได้ วัตถุมันทำทันกันได้ แต่หัวใจนี้ลงทุนมาก ! เราถึงต้องมีบุญกุศลของเราเพื่อหัวใจของเรามันมีที่พักที่อาศัย คนมีบุญเหมือนอยู่กลางแดดกลางฝนแล้วมีร่มอยู่ เห็นไหม ถึงฝนตกแดดออกเราก็ยังมีที่มุงที่บัง แต่ถ้าคนไม่มีบุญยี่นตากแดดตากฝนนี้ต่างกันขนาดไหน

เราสร้างของเรา หาร่ม หาด่างๆ เพื่อบังแดดบังฝนของเรา ให้จิตใจเรามีที่พักที่อาศัย เราถึงแสวงหากัน เราถึงทำบุญกันเพื่อหัวใจของเรา เอวัง